

EKONOMICKÉ NÁSTROJE ENVIRONMENTÁLNÍ POLITIKY: INSTRUKCE K PSANÍ SEMINÁRNÍ PRÁCE (jaro 2021)

Vojtěch Kotecký

Kontakt: vojtech.kotecky@czp.cuni.cz

Poslední den kursu jsme probírali požadavky na vaše seminární práce. Tady rekapituluji, na čem jsme se domlouvali.

Zadání

Stručně: vyberte si prosím environmentální problém a napište esej, ve kterém budete diskutovat, jak by šlo použít ekonomické síly k jeho řešení. Šlo by na něj aplikovat ekonomické instrumenty nebo nějak jinak motivovat trh, aby se k jeho

Esej by měl mít rozsah zhruba 5000–10 000 znaků včetně mezer (bez seznamu pramenů). (Zhruba. Pokud budete mírně přesahovat nad nebo pod rozsah, nemusíte se trápit s bojem o každé slovíčko tak, aby vám to přesně vyšlo.) Pro ilustraci: tento text má necelých 5000 znaků včetně mezer.

Problém

Výběr problému je na vás. Nejspíš ale budete chtít pracovat s problémem, který (i) lze rozumně řešit ekonomickými pobídkami (mluvili jsme o tom, že na některé typy problémů jsou vysloveně nevhodné) a (ii) je dostatečně uchopitelný natolik, aby se dal uceleně řešit. Pravděpodobně není smysluplné řešení, které by se dalo jedním rázem aplikovat na dejme tomu všechny příčiny úbytku biodiverzity – ale možná se najde jedno smysluplné řešení dejme tomu na nadužívání pesticidů v zemědělství (které k úbytku biodiverzity nesporně přispívá).

Forma

Cílem seminární práce je ověřit vaše uvažování o tématu, nikoli zkoušet ze slohu. Nicméně pamatujte na to, že se na ní mimo jiné máte naučit se psát úsporným, srozumitelným, vědeckým jazykem.

Vědecký text má své formální náležitosti – k nim se ještě dostaneme. Nicméně také je pro něj důležitý tón, který používá: tón objektivosti, střízlivosti a tvrzení opřených o empirická data nebo logickou úvahu. Každé tvrzení byste měli nejen ověřit (jste si jisti, že tvrdíte fakt a nikoli svůj dojem?), ale také podložit (co vás k tomuto tvrzení vede?).

Platí to rovněž pro vaše interpretace. Každá analýza samozřejmě popisuje vaše porozumění věci a diskutuje vaše uvažování. Nicméně i tady by mělo jít o podložená tvrzení. Proč si něco myslíte? Jak víte, že se něco stane? Proč něco předpokládáte? Interpretace by měla být interpretací nějakých dat (což nemusí nezbytně být statistická analýza nasbíraných čísel) nebo popsanou logickou úvahou, nikoli čistou spekulací („dojmem“).

Kvůli objektivnímu tónu textu bývá také zvykem při akademickém psaní opatrně zacházet s používáním první osoby jednotného čísla. Nejčastěji (nikoli však vždy a rozhodně nikoli povinně) se používá neosobní formulace nebo akademický plurál (Naměřili jsme, z čehož dovozujeme...). Jsou však situace, kdy dává smysl první osobu jednotného čísla použít a kde pomůže prezentaci; jistá obezřetnost však neuškodí.

Zdroje

Až si vyberete problém a zamyslíte se nad opatřením, které byste navrhovali k jeho řešení, podívejte se, jestli se o něm už něco píše v literatuře. Patrně píše. Skoro všechno už někdo někde zkoumal. Budete nejspíš muset rozumně zúžit téma, které prozkoumáváte: když do Web of Science zadáte vyhledávání hesla "carbon tax", dostanete 4800 článků (pokud ale zadáte "carbon tax Czech", dostanete jich jenom třináct).

Každopádně i pokud budete uvádět důležitá (a nebanální) faktická tvrzení, mělo by být zřejmé, jak jste k nim došli. Nevysvětľujte, odkud víte, že Česko má 10 milionů obyvatel nebo že se plasty vyrábějí ponejvíce z ropy; asi by však bylo potřeba vysvětlit, proč si řekněme myslíte, že se v tuzemsku sází více listnáčů než smrku nebo že lidé nejsou ochotni přestat jezdit autem.

Vědecký text má nároky na správnost a přesnost. Proto by měl používat zdroje, u kterých lze očekávat stejné dodržování stejných nároků (nebo samozřejmě originální data), tedy ponejvíce jiné akademické texty. Neznamena to, že jsou jediným přípustným zdrojem. Kupříkladu užitečná data se často objevují v publikacích vládních či mezivládních institucí nebo dokonce zájmových skupin – jenom je potřeba s nimi zacházet opatrně. Budete chtít pamatovat, že neprošly recenzním řízením a/nebo mohou být předem zaujaté, což by se třeba mohlo projevat v jejich kvalitě, prezentaci a interpretaci.

Velmi opatrně je potřeba pracovat s vysloveně populárními zdroji, například novinami. Práce žurnalisty, jakkoli důležitá a úctyhodná, většinou vyžaduje významnou míru zjednodušení a povrchnosti. Noviny bývají dobrý zdroj informací o politice – novináři umí docela přesně referovat o tom, co si myslí dotyčný ministr. Ale pokud jde o technická a vědecká témata, přebíráním informací z nich riskujete, že pracujete se silně posunutými významy, omyly nebo neporozuměními.

Termín

Domluvili jsme se na 1. červenci s tím, že pokud budete potřebovat více času, není to z mé strany problém: stačí, když mně upozorníte, že vaše práce přijde a kdy ji zhruba mohu čekat.

Pokud byste potřebovali k práci něco probrat nebo prokonzultovat, ozvěte se.